

Tisztelt alkancellár és igazságügy-miniszter úr, tisztelt elnök urak, tisztelt nagykövet úr, tisztelt hölgyeim és uraim!

A két nemzet közötti évezredes szomszédsági viszony a pontosan 150 évvel ezelőtt létrejött kiegyezéssel olyan új lendületet kapott, amely mindkét országban a gazdaság, a kultúra és ezekhez kötődően a jog továbbfejlődésének kiemelkedő évtizedeit teremtette meg. Magyar részről azóta is büszkén emlékezünk vissza az általunk a haza bölcsének nevezett Deák Ferencre, akinek mint reálpolitikusnak és kora kiváló jogászának kimagasló érdemei voltak abban, hogy a két nép kapcsolatai rendeződjenek, sőt felvirágozzanak.

A kiegyezés által megteremtett kölcsönös bizalom végigkísérte a XX. század osztrák és magyar történelmét és érzékelhetően jelen van a két nép mai kapcsolataiban is. Nagyon hasonló fejleményeknek lehetünk tanúi a két országban az igazságszolgáltatást illetően is.

Könnyen nyomon kísérhető az osztrák magánjog hatása a magyar magánjog fejlődésére. A magyar jogszabályokba, illetve az ítélkezési gyakorlatba olyan osztrák jogintézmények átvételére került sor, mint a cselekvőképtelenség meghatározása, az ágytól és asztaltól való elválás vagy a magyar személyi jog egyik jelentős kategóriájaként az egyesületekre vonatkozó jogi szabályozás.

Az osztrák kötelmi jog rendelkezéseit ugyan nem ültették át a magyar jogszabályokba, de a bírói gyakorlat tartalmában átvette azokat is. Így befogadta a magyar joggyakorlat a vétkességre, illetve a jogalap nélküli gazdagodás megítélésére vonatkozó osztrák rendelkezéseket. A szerződési joggyakorlatban is irányadóak maradtak az osztrák jogintézmények, és nem túlzás azt állítani, hogy a magyar bírók, ügyvédek, ügyészek és más jogalkalmazók az osztrák jogot folyamatosan figyelemmel kísérték és ismerték.

A két ország igazságszolgáltatása továbbfejlődésének egy későbbi szakaszában, szinte megegyező időpontokban került felállításra a magyar és az osztrák elsőfokú közigazgatási bírósági rendszer.

A két ország jogászhai mindig figyelemmel követték az egymás országaiban végbemenő jogfejlődést, az igazságszolgáltatási rendszerben bekövetkező változásokat, és igyekeztek olyan együttműködést kialakítani egymással, amely a közös történeti múltban gyökerező hagyományokon, a jelen kérdéseit azonos módon megválaszoló megoldásokon alapult. Országaik európai integrációjával, azon belül pedig európai uniós tagságával kapcsolatban felmerülő kihívásokra, újabb kérdésekre adandó válaszok megtalálásának, egyeztetésének egyik leghatékonyabb fórumaként jött létre az immár több évtizedes múltra visszatekintő Pannon Jogász Napok rendezvénysorozata, amelynek keretében a határ menti régiók közreműködésével baráti légkörben elemezhetik, vitathatják meg, illetve adhatnak egymásnak tanácsot ügyvédek, bírók, ügyészek, jogtanácsosok, minisztériumi tisztségviselők az éppen aktuális kihívásokkal kapcsolatban.

Az egyeztetésnek és együttműködésnek számtalan más fóruma is segíti napjainkban azt, hogy a két ország jogászsága folytathassa az egymáshoz kétségtelenül közelálló jogrendszer és igazságszolgáltatási rendszer közötti párbeszédet. Így alappal állítható az, hogy az Oberster Gerichtshof és a Kúria kapcsolata újra szorosabbá vált, amely nagymértékben köszönhető Eckart Ratz elnök úrnak, aki ugyanazon a napon lépett hivatalba mint elnök, amelyen én is elfoglalhattam elnöki széket a Kúrián, és aki az első perctől kezdve nyitott volt az együttműködésre. Elfogadta meghívásomat, és 2012. április 25-én Sopronban nem egészen négy hónappal hivatalba lépésünket követően már létrejöhetett első személyes találkozásunk.

Már ekkor nemcsak a két elnök, hanem a két bíróság delegációjának a szakmai találkozójára sor kerülhetett, mely találkozók sora a későbbiekben folytatódott.

A következő megbeszélésre 2013. október 23-án került sor, amikor a Ratz elnök úr által vezetett delegáció hivatalos látogatást tett a Kúrián. Ratz elnök úr a Kúria Büntető Kollégiumának bírái számára a gazdasági bűncselekményekkel kapcsolatos osztrák ítélkezési gyakorlatról tartott előadást.

2014. február 17-21. között a Kúria főtanácsadója kutatást folytathatott az osztrák Legfelsőbb Bíróságon a tisztességtelen szerződési feltételek témájához kapcsolódóan, amely kérdéskör akkoriban és jelenleg is számos peres ügyben merül fel a magyar bíróságokon.

Ugyanebben az évben, Ratz elnök úr meghívásának eleget téve, február 28-án részt vettem az osztrák, svájci, olasz és magyar legfelsőbb bírósági elnökök részvételével megtartott bécsi nemzetközi találkozón, ahol lehetőségem volt főbíró kollégáimmal aktuális jogalkalmazási, ítélkezési kérdésekről egyeztetni.

2014 márciusában került megrendezésre a két legfelsőbb bírósági fórum bírói számára az első szeminárium Sopronban.

Mindezeken túlmenően osztrák főbíró kollégámmal évente rendszeresen találkozom az Európai Unió Legfelsőbb Bírósági Elnökei Hálózatának konferenciáin, így szakmai megbeszélést folytathattunk 2015-ben Dublinban, 2016-ban Madridban, valamint az Európai Unió Bírósága által szervezett nemzetközi konferenciákon.

A két ország igazságszolgáltatását összekapcsolja a jogállam tisztelete, a bírói függetlenség iránti elkötelezettség, az igazságszolgáltatás iránti közbizalom építésének határozott szándéka. E közösen vallott elvek biztos alapját jelentik az osztrák Legfelsőbb Bíróság és a Kúria bírái között immár rendszeresen sorra kerülő szakmai párbeszédnek.

Az együttműködés szándékának szép szimbóluma a nem várt kitüntetés, amelyért a legőszintébb köszönetemet fejezem ki. Bízom benne, hogy a két ország legfelsőbb bírósági szervezete közötti együttműködés kialakításában Ratz elnök úrral együtt hatékonyan tudtam szerepet vállalni.

Magyarország európai integrációja a magyar igazságszolgáltatást a kontinensünkön és kiemelten az Európai Unióban lezajlott európai változások gyorsított átvételére készíti. Ebben az összetett folyamatban fontos viszonyítási pontot jelent a Kúria számára a legfelsőbb szintű osztrák ítélkezési gyakorlat. Ezért hangsúlyozottan szeretném megköszönni Eckart Ratz elnök úrnak és az osztrák Legfelsőbb Bíróság bíráinak a kollegiális szakmai együttműködést abban a reményben, hogy az intézményesül, és a vezetők személyének változásától függetlenül az eljövendő évtizedekben folytatódik.

Befejezésül hadd idézzem fel annak a kimagasló magyar jogásznak a szavait, akire már beszédem elején utaltam. Úgy vélem Deák Ferenc bölcs szavai mind a magyar, mind az osztrák jogászok, bírók számára örök tanulsággul szolgálhatnak, amikor jogász hivatásukat gyakorolják: „Az embereket pusztá eszközöknek soha ne tekintsd, bármilyen alant álljanak is. Tiszteld mindenki az emberi méltóságot.”

Köszönöm megtisztelő figyelmüket.